

ЕПИТАФ ЗА БОСНУ

Џевад ГАЛИЈАШЕВИЋ

(na slici je provincijski četničić - potpisnik ašćarile tuđeg teksta)

“Почињем ову своју причу, низашто, без користи за себе и за друге, из потребе која је јача од користи и разума”...„Дервиш и смрт“ – Меша Селимовић

Када су ми неки пријатељи са Илиће, по националности Срби, након формирања Источног Сарајева, рекли да они сада имају своје „Источно Сарајево“ а муслимани, опет, своје „Блискоисточно Сарајево“, мени је то звучало као мала безазлена заједљивост, чак више шала него провокација. А требало је да звучи као туробна истина о цивилизацијској странпутици једног културног обрасца и израза; крај илузије, чији су дио били и Бошњаци.

Сарајево данас, представља културну и историјску периферију – оно је данас цивилизацијски болесник који своју духовну наказност прикрива лажном бригом за државу, купујући за себе статус „града жртве“, и „града патриоте“, који због тога, и јер је „главни“, има право судити о свему, судити свакоме, одредити свему мјеру и сврху.

Ljigavi Dževdica "piše" epitaf za Bosnu!!!

Autor Administrator

Utorak, 07 Veljača 2017 18:58 - Ažurirano Utorak, 07 Veljača 2017 19:01

Без познатих научника, књижевника и пјесника, без ичега вриједног што би артикулисала или симболизовала, ова духовна касаба представља јединствену оставштину османске тираније, квази-империјалног аустро-угарског идентитета, комунистичке бахатости и безбожништва те вехабијске „авангарде“, због које сви требају да шуте и умру шутећи.

Од тренутка када се, у јединственој борби против везирског града Травника, први пут изборило да буде центар власти, ово Сарајево је ту титулу и тај положај љубоморно чувало снисходљивим односом према свакој власти, одакле год дошла и каква год била.

Било је тренутака када су други и другачији, долазећи са привидне периферије, снажно покретали ту жабокречину и стварали непревазиђена дјела, богатог стила и изражаја, пуна вриједних поука. Али... свака нова власт захтијевала је одрицање од створеног и негирање посебног и вриједног. Они без којих Сарајево никада ништа није знало створити отишли су на боље мјесто; а боље мјесто било је и Тузла и Травник, Бихаћ и Зеница, Београд и Загреб, Беч и Пешта. Сарајево их се олако одрекло и прекрижило, у име властите себичне природе, глади и бједе, жеље да буде власт или уз власт и због свог плитког ума.

У овом граду штовани и опјевани су многи никоговићи, пандури и ушљиви властодршци; у њему су се повампирили ел Хусеини и Мухамед Панџа, док су из њега протјерани Меша Селимовић и Мак Диздар а у њему уморен Хамдија Поздерац.

Квази елита, пуки чиновници ове касабе, нису анатемисали само дојучерашње Сарајлије – прогањали су они моћним полугама власти, каква год она била, Дервиша Сушића и Скендера Куленовића, а великан и нобеловац Иво Андрић проскрибован је и извријеђан да би, заједно са Петром Кочићем, Светозаром и Владимиром Ћоровићем, Алексом Шантићем и Јованом Дучићем, сви скупа били означени мрзитељима Босне а посебно муслимана. Војводу Степу и Гаврила Принципа сарајевски духовни јањичари су наврат-нанос протјерали са улица, из библиотека и из колективног памћења у граду и на цјелом простору који је био под јурисдикцијом, те проклете авлије и прљаве касабе, назови града.

Плејада снажних историјских личности, интелектуалаца и духовних стваралаца добила је етикету непријатеља и оптужена да је нанијела више штете „земљи Босни“ него све стране војске које су кроз њу марширале. Војници ове немилосрдне хајке према свему

разумном, а другачијем, били су мали интелектуални пацови, са купљеним дипломама „доктура“ и „професура“ – полуписмени дебили и тумачи прошлости и будућности упорно су бацали свој поглед преко плота и оживљавали га у ријечима мржње које су требале ублажити јадну и биједну садашњост. Стварност се затрпавала утјехом јадника, да са друге стране плота „чучи непријатељ“ који спрема нападе, али да је и њему тешко, да нема од чега да живи и да је захваљујући баш Сарајеву он на издисају и пред пропашћу. „Непријатељ се налази пред коначним поразом, само треба још мало издржати“.

Да се оснажи та кукавичка идеја туђе пропасти као метафора скретања пажње од наше судбине, побринули су се плаћени кукавни новинари, који се у Сарајеву никада нису могли сабрати на једном мјесту, у једној редакцији или једној идеји, него су, да би били главни, оснивали себи телевизије и новине, да би у тим својим телевизијама и новинама били главни. Били једини. Никога они нису морали слушати, ни са ким се договарати, јер је то једини образац понашања у овој касабиди задња два вијека: не договарати се ни с ким. Оптуживати и оспоравати све друго; отимати, пљачкати а вријеђати и оне угњетене. Ситне уходе, жбири и политички полтрони, идеолошки трабанти, квази новинари, са минорним конзументима својих информација, са малим, необразованим, надрнданим интернет бојовницима пуни мржње, пуни „храбрости“ а дубоко сакривени иза свог „nickname“, ратовали су за ту шупљу идеју псовкама, увредама и пријетњама, откривајући да трактати о патриотизму у Сарајеву блиским срединама и нису ништа друго до гомила фекалија, која плута у сваком кутку мишљења и осјећања присутних и лансираних из ове касабиде.

А тек вјера: без исламске јуриспруденције, егзегезе и теологије (фикха, тефсира или келама), а есхатологија и свјест о ахирету – то је само за Шејха Имрана за кога нису ни чули. Ислам који значи Мир, никада није заживео на овом страшном мјесту; шта више, посљедњи умрли изданак владајуће династије, Алија Изетбеговић, јавно је поручио да ће жртвовати Мир због суверености. Лажни муслимани у Сарајеву су схватили поруку: сувереност у односу на Србе и Хрвате је важнија од Мира тј. Ислама, а сувереност у односу на стране силе никада није ни постојала. Од Високе Порте, до Беча и Ћесара, НДХ-азије (при чему је ово задње посебно битан израз субјективитета), Хитлера и Клинтона – животном филозофијом јегуље и глисте – гмизало је такво Сарајево све ближе своме потпуном бесмислу и безизлазу. Ништа у тој идеологији није било осим мржње.

Заступници те аутентичне идеологије били су касабалије а неки су их звали и балије. Слинавци.

Било је ту и храбрих новинара, понеки интелектуалац. Баш сви су они жигосани од власти и њених слуга, па их је лако препознати. Али „једна лапта не чини прољеће“, па тако и та најмања мањина представља тек мало дијаманата на медијској сцени у класичном „информативном крметњаку“, пардон, свињцу. Шминкери, лажне величине, лезилебовићи и „новинари хаџије“ сво своје новинарско умијеће доказивали су шоу програмима у којима су „подбадали“, „пецкали“, „мудро инсинuirали“ и подметали, вјерујући да је то у ствари право новинарство. Никада нису знали ништа написати, јер када ставите нешто на папир (анализу, синтезу, приказ, пресјек, репортажу, хронику, коментар, есеј) ви остављате траг по коме за вама могу ићи, видјети колико вриједите. И казнити вас.

Земља звана Босна и Херцеговина са оваквим „главним градом“ постала је несрећна земља коју не вриједи освајати или држати, а још мање се може поднијети као пријатељска. Она никада није била држава у правом смислу. Њени краљеви били су тек пука спрдња полудивље баронијаде. Властела, која стрепи од рођених, себи најближих, који су им на крају и долазили главе. Ту ни опрез није могао помоћи. Главни град такве државе није ни могао бити ништа вриједно помена и хвале.

А аутентични национални дух, култура и биће у цјелини, били су само мртво слово на папиру. Сви су у Сарајеву примали својства, искуства и знања – обичаје и навике, културу и понашање, од сваке власти с којом су долазили у дотицај, и то примљено претапали, колико год су могли, претварајући у своје, мање-више себично али особено и субверзивно, према културним, идеолошким, политичким, те укупним друштвеним праксама европског друштва и поретка, а прије свега према својој сабраћи хришћанима.

Сарајево је у османско доба дало највеће убице међу владарима, који су убијали и братиће (Морићи), а кроз аустро-угарску монархију изградило најгору слуганску свјест, која кроз народне масе, на капијама града, са хурмашицама и баклавама чека свога наредног окупатора. Штовале су Сарајлије и краља а у комунизму су дали највеће тиранине и демонстрирали народну спремност да се сваки дан, у име „Тита и Партије“, каменицама бацају на Бога у кога никада нису вјеровали, нити су га се бојали.

За такву ксенофобну, мононационалну и себичну „памет“ била је парадоксална и неприхватљива интеркултурна херменеутика, која гради другачију, европску позицију специфичности; која је отворена за укрштање култура и лагоднију интракултурну позицију. Умјесто таквога преплитања, Сарајево је своју националну припадност претворило у тврђаву и идеологију, чак посебну методологију манифестације и наметања себе, свог, животног и политичког простора као цивилизацијски супериорнију

позицију. Богом дану.

Херменеутика смисла, телеологија духа, еманципација човјечанства, као темељни метанаративи модерне и њеног нововјековног утопијског логоцентризма и сцијентизма, те увјерења да ће човјек, коначно, са својим хуманистичким потенцијалима реализовати у 21. вијеку друштво потпуне слободе, за Сарајево као симбол представљали су маглу и неразумљиве појмове чисте друштвене фантазије. Вјекови проживљени у Сарајеву оставили су планетарно разочарење у поразима два свјетска рата, у којима је историја на сваки могући начин демантовала побједничку утопију и обећања локалних лидера.

Вјеројатно је немогуће пронаћи тако разорну слику себства, које „приповједно ја“ у дијалогу, у коме је тешко разабрати стране, остварује двоструком, комплементарном сликом своје трагичности: сликама жртвовања и самообогалености, које обједињују осјећаји сумњиве снаге на патрљцима, стида, одбачености и неодређености уз осјећај лажног поноса и истинске мржње, које не може оправдати превисока цијена која је за то плаћена. Покушај да се „љубав према свом граду“ наметне и изједначи са љубављу „према домовини“ није дао резултата. Врло мало људи и градова је боловало од те „историјске и завичајне“ болести, будући да су, прво, вјером везани хришћани/кршћани то становиште о оквиру одбацили као уско, избјегавајући енергично спорење са њим, зато што су имали важнијих брига и послова. Оставили су они Сарајево да слободно лута.

Није ли стога парадоксално да и данас, баш у име вјере и вјеровања, политике, историје и идентитета, управо у Сарајеву, функционише таква идеја ускогрудно схваћеног простора и његовог интереса; несхваћеног властитог и туђег идентитета; смисла и суштине друштвених односа те нације, државе или историје?

(Ovaj tekst prenesen je sa srpskog sajta "Stepski soko". Tekst je potpisao kronični četnički supozitorij Dževad Galijašević; mizerija koje ne zaslužuje ni slovo, a kamo li riječ, dakle, u srbendu transformirani provincijski balijica koji ovaj "ogled o Sarajevu" garant nije napisao.)`{jcomments on}`